

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 24.9.2012.
COM(2012) 522 final

**KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

**Pirmais ziņojums par Direktīvas 2010/13/ES 13., 16. un 17. panta piemērošanu 2009.–
2010. gadā**

**Eiropas darbu veicināšana ES audiovizuālo mediju plānoto pakalpojumu un
pieprasījuma pakalpojumu jomā**

{SWD(2012) 269 final}

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Pirmais ziņojums par Direktīvas 2010/13/ES 13., 16. un 17. panta piemērošanu 2009.–2010. gadā

Eiropas darbu veicināšana ES audiovizuālo mediju plānoto pakalpojumu un pieprasījumpakalpojumu jomā

I IEVADS

Šis ziņojums, kurā ir divas daļas, sagatavots atbilstīgi Direktīvas 2010/13/ES (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva, turpmāk „AVMPD”)¹ 13. panta 3. punktam un 16. panta 3. punktam.

Kopš AVMPD pieņemšanas šis ir pirmais Komisijas ziņojums par 13. panta piemērošanu, un tas attiecas uz Eiropas darbu veicināšanu pieprasījumpakalpojumu jomā 2009.–2010. gadā. Saskaņā ar 13. pantu ziņojums sagatavots, pamatojoties uz informāciju, kas dalībvalstīm bija jāiesniedz līdz 2011. gada decembrim, un 2011. gadā veiktu neatkarīgu pētījumu² (turpmāk „Pētījums”). Nākamo ziņojumu par 13. panta piemērošanu paredzēts sagatavot pēc četriem gadiem.

Šajā dokumentā sniegts arī ziņojums par to, kā piemērots AVMPD 16. un 17. pants³, kuri attiecas uz Eiropas darbu un neatkarīgu producentu darbu veicināšanu ES televīzijas pakalpojumu jomā 2009.–2010. gadā. Šo ziņojumu sagatavo reizi divos gados.

Atšķirībā no iepriekšējiem ziņojumiem, kas tika sagatavoti par Direktīvas 89/552/EEK („Televīzija bez robežām”)⁴ 4. un 5. pantu, šis ziņojums neattiecas uz Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valstīm⁵, jo EEZ tiesību aktu kopumā (*acquis*) AVMPD tika transponēta novēloti. Tādēļ, gatavojot šo ziņojumu, šīs valstis netika aicinātas iesniegt savus datus.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 10. marta Direktīva 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva). Šī kodificētā versija aizstāj Direktīvu 89/552/EEK, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 97/36/EK un Direktīvu 2007/65/EK.

² Pētījums pieejams šādā tīmekļa vietnē:

http://ec.europa.eu/avpolicy/info_centre/library/studies/index_en.htm#promot.

³ Līdzšinējais Direktīvas 89/552/EEK 4. un 5. pants.

⁴ Padomes 1989. gada 3. oktobra Direktīva 89/552/EEK par dažu tādu televīzijas raidījumu veidošanas un apraides noteikumu koordinēšanu, kas ietverti dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos (OV L 298, 17.10.1989., 23. lpp.).

⁵ Norvēģija, Islande un Lihtenšteina.

II ZIŅOJUMI

1. KOMISIJAS ZIŅOJUMS PAR 13. PANTA PIEMĒROŠANU

1.1. Vispārīgas piezīmes

Reaģējot uz visu audiovizuālo mediju pakalpojumu saplūšanu, tika pārskatīta Direktīva 89/552/EEK un tās piemērošanas jomā ietverti arī nelineārie pakalpojumi. Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā norādīts, ka pieprasījuma pakalpojumi arī veicina Eiropas darbus un kultūras daudzveidību. Tāpat kā attiecībā uz 16. un 17. pantu, arī 13. pantā paredzēts īstenot mērķi divās – gan ekonomikas, gan kultūras – jomās, tādējādi stiprinot Eiropas audiovizuālo nozari. Dalībvalstīm jānodrošina, ka to jurisdikcijā piedāvātie pieprasījuma pakalpojumi, ja tas ir iespējams, ar atbilstīgiem līdzekļiem veicina Eiropas darbu veidošanu un piekļuvi tiem. Ņemot vērā, ka pieprasījuma pakalpojumi ir ieviesti pavisam nesen un tie ir specifiski, attiecībā uz Eiropas darbu veicināšanas metodēm 13. pantā sniegts elastīgs formulējums. Direktīvas 13. panta 1. punktā minēti piemēri šādai veicināšanai: finanšu ieguldījums Eiropas darbu veidošanā un tiesību iegūšanā vai daļa un/vai ievērojama vieta, ko Eiropas darbi ieņem pakalpojumu sniedzēju piedāvāto raidījumu katalogos.

Eiropas raidījumu veicināšana un pieejamība ir daži no jautājumiem, kuri akcentēti saistībā ar internetam pieslēdzamu ierīču izplatību un saplūšanas fenomenu. Audiovizuālais saturs jau vairākus gadus tiek izplatīts un patērēts internetā. Tas var būt arī tāds saturs, kas nonāk līdz auditorijai, bet paliek ārpus kabeļoperatoru, interneta pakalpojumu sniedzēju vai raidorganizāciju ietekmes sfēras. Vairāk izmantojot internetam pieslēdzamus televizorus un televizoru pierīces, kā arī planšetdatorus un viedtālruņus, saplūšana kļūst aizvien izplatītāka ikdienā.

1.1.1. Direktīvas 13. pants Eiropas pieprasījuma pakalpojumu nozares kontekstā

Pārskata periodā pieprasījuma pakalpojumu tirgus ES valstīs attīstījās ļoti nevienmērīgi.

Saskaņā ar iepriekš minēto pētījumu 2009. gadā pieprasījuma pakalpojumu aplēstais skaits bija 435⁶. No tiem vairāk nekā ceturtdaļa bija laiknovirzes televīzijas pakalpojumi, bet par galveno piegādes sistēmu tika izmantots internets, kam seko interneta protokola televīzija (IPTV). Visvairāk pieprasījuma pakalpojumu 2009. gadā izmantoja Francijā (73 pakalpojumi), kā arī Apvienotajā Karalistē (66 pakalpojumi) un Vācijā (47 pakalpojumi). Lielākajā daļā dalībvalstu pieprasījuma pakalpojumu skaits svārstījās no 10 līdz 20. Pārsvārā tie bija brīvi

⁶ Šis skaitlis attiecas uz 30 Eiropas valstīm, tostarp EEZ valstīm.

pieejami, bez abonēšanas maksas. Finansējums parasti piešķirts no reklāmas ieņēmumiem vai līdzekļiem, kas piešķirti kā valsts finansējums.

Kā turpmāk paskaidrots 1.1.2. punktā, ne visos valstu ziņojumos sniegta informācija par pieprasījuma pakalpojumiem. Informācija, kas sniegta 14 valstu ziņojumos, liecina par ļoti atšķirīgo tirgus attīstības līmeni. Piecas dalībvalstis⁷ ziņojušas, ka 2010. gadā pavisam sniegti vairāk nekā 10 pieprasījuma pakalpojumi. Visvairāk šādu pakalpojumu sniegusi Apvienotā Karaliste (82) un Slovākija (36), bet vismazāk – Īrija un Spānija (3), Beļģijas franču kopiena (2) un Austrija (1). Kiprā pieprasījuma pakalpojumi netiek piedāvāti.

Dalībvalstu starpā ievērojami atšķiras arī pieprasījuma pakalpojumu sadalījums⁸, un ir grūti runāt par vienu tendenci attiecībā uz izplatītāko pakalpojumu veidu – sešas dalībvalstis⁹ ziņojušas, ka izmanto lielāko daļu pieprasījuma pakalpojumu, galvenokārt ierobežotas piekļuves pakalpojumus; citas sešas dalībvalstis¹⁰ norādījušas, ka izmanto lielāko daļu brīvi pieejamo laiknovirzes televīzijas pakalpojumu; viena dalībvalsts¹¹ ziņojusi par jaukta tipa pakalpojumiem, kuri pieejami bez maksas, bet vēl cita¹² – par jaukta tipa pakalpojumu pārsvaru.

Pētījumā un valstu ziņojumos konstatētas dažas atšķirības attiecībā uz pieprasījuma pakalpojumu skaitu dažās dalībvalstīs. To varētu izskaidrot ar atšķirīgu interpretāciju attiecībā uz ziņojumos iekļaujamo pakalpojumu veidu. Saskaņā ar definīciju, kas sniegta AVMPD 1. panta 1. punkta g) apakšpunktā, ziņojumā nebūtu jāiekļauj pakalpojumi, ar kuriem saistībā audiovizuālais saturs tiek piedāvāts vienīgi papildus. Savukārt laiknovirzes televīzijas pakalpojumi ir viens no pieprasījuma pakalpojumu veidiem un tādēļ jāiekļauj ziņojumā, ja vien šo pakalpojumu sniedzēju piedāvātie raidījumi nav tieši tādi paši, kā televīzijā pārraidītie raidījumi¹³. Lai gan 13. panta redakcijā nav konkrētas norādes uz pieprasījuma pakalpojumā piedāvātā satura veidu, minētā panta mērķis ir tāds pats, kāds noteikts AVMPD 16. un 17. pantam. Tādēļ pieprasījuma pakalpojumi, ar kuriem saistībā tiek piedāvātas tikai ziņas, sporta pārraides, spēles vai komercpaziņojumi, nav jāiekļauj valstu ziņojumos par 13. panta piemērošanu. Tāpat Eiropas darbu procentuālā daļa attiecīgā gadījumā jāaprēķina kā procentuālā daļa no kvalificētajām raidlaika stundām¹⁴.

1.1.2. Komisijas izmantotās metodes

⁷ Beļģija (flāmu kopiena), Čehija, Dānija, Slovākija un Apvienotā Karaliste.

⁸ Aptaujā, ko Komisija nosūtīja dalībvalstīm, nošķirti laiknovirzes televīzijas pakalpojumi, pieprasījuma pakalpojumi un jaukta tipa pakalpojumi (pieprasījuma pakalpojumi /laiknovirzes pakalpojumi).

⁹ Beļģija (97,7 %), Bulgārija (100 %), Dānija (100 %), Spānija (75 %), Luksemburga (80 %) un Portugāle (55,6 %).

¹⁰ Čehija (86,2 %), Īrija (100 %), Grieķija (76,9 %), Austrija (100 %), Rumānija (100 %) un Slovākija (58,3 %).

¹¹ Somija.

¹² Zviedrija.

¹³ Skatīt AVMPD 27. apsvērumu.

¹⁴ Izņemot ziņas, sporta pārraides, spēles un komercpaziņojumus.

Pētījums 2011. gadā tika veikts ar mērķi izanalizēt situāciju saistībā ar 13. panta īstenošanu ES dalībvalstīs 2010. gada beigās un ES nelineāro pakalpojumu saturu. Tā mērķis bija arī sniegt Komisijai vajadzīgo informāciju, lai tā varētu ieviest veikuma rādītājus attiecībā uz 13. panta piemērošanu.

Sākumā izvērtējot trīs piemērus saistībā ar Eiropas darbu veicināšanu direktīvas 13. panta 1. punktā minēto nelineāro pakalpojumu jomā, pētījumā aplūkoti dažādi uzraudzības mehānismi, kā arī to praktiskā izmantojamība.

Pamatojoties uz šo vērtējumu, Komisija noteica virkni rādītāju, kas definēti valsts iestādēm nosūtītajās aptaujās. Attiecībā uz ievērojamu vietu tika minētas vairākas iespējas: darbu apraksts, tostarp informācija par izcelsmes valsti, pārlūkprogramma (meklēšana pēc izcelsmes kritērija), Eiropas darbu ieteikšanas rīki, Eiropas darbiem veltītas pakalpojumu nozares, Eiropas darbu reklāmklipi vai Eiropas darbu veicināšana. Turpmākajos ziņojumos šie rādītāji, iespējams, būs jāuzlabo.

1.1.3. Dalībvalstīs izmantotās īstenošanas un uzraudzības metodes

a) Pašreizējā situācija valsts tiesību aktu jomā

Pētījuma rezultāti par 13. panta piemērošanu

2010. gada beigās 14 dalībvalstis bija pārņēmušas AVMPD formulējumu, pieprasījuma pakalpojumu sniedzējiem nenosakot konkrētus pienākumus. Dažos gadījumos noteikts, ka valsts regulatīvajām iestādēm turpmāk jāprecizē atbilstīgās metodes, ar kurām jāveicina Eiropas darbi.

Attiecībā uz uzraudzību pētījumā norādīts, ka vairākums dalībvalstu paļaujas uz pieprasījuma pakalpojumu sniedzēju nosūtīto informāciju un to nepārbauda. Neatkarīga uzraudzība veikta tikai divās dalībvalstīs, bet pieprasījuma pakalpojumu sniedzēju nosūtītā informācija pārbaudīta citās četrās dalībvalstīs.

Valstu ziņojumi

Deviņos valstu ziņojumos nebija sniegta nekāda informācija, jo novēlota bijusi AVMPD transponēšana vai to valsts tiesību aktu stāšanās spēkā, ar kuriem īsteno direktīvu. Piecas

dalībvalstis ziņojušas, ka pārskata periodā pieprasījuma pakalpojumi nav ne reģistrēti¹⁵, ne atzīti¹⁶.

No tām dalībvalstīm, kas īstenojušas direktīvu (t.i., noteikušas pienākumu veicināt Eiropas darbus pieprasījuma pakalpojumu jomā), tikai sešas savos ziņojumos¹⁷ norādījušas, ka to tiesību aktos ir precizēti konkrēti pasākumi.

Dažādās dalībvalstīs šie pasākumi ir atšķirīgi – Čehijā, Spānijā, Itālijā un Austrijā attiecībā uz pieprasījuma pakalpojumiem ir paredzēts pienākums pakalpojumu katalogā rezervēt Eiropas darbu proporciju (attiecīgi 10 %, 30 %, 20 % un 50 %¹⁸). Par pienākumu sniegt finanšu ieguldījumu Eiropas darbu veidošanā ziņoja Beļģijas franču kopiena, Čehija, Spānija un Itālija (attiecīgi līdz pat 2,2 % no apgrozījuma, vismaz 1 % no ieņēmumiem un 5 % no apgrozījuma un ieņēmumiem)¹⁹. Pienākums katalogos Eiropas darbiem piešķirt ievērojamu vietu ir paredzēts Beļģijas franču kopienas, Bulgārijas un Austrijas tiesību aktos (privātu pieprasījuma pakalpojumu jomā). Tas it īpaši ietver reklāmas pielikumus, atsevišķus ieliktnus, žurnālu rakstus un reklāmraidījumus, kā arī atbilstīgas norādes uz Eiropas darbu vai izcelsmes valsti.

b) Valsts iestāžu uzraudzības metodes

Lai gan dažu valstu ziņojumos sniegta informācija par šo tēmu, datus par 13. panta piemērošanu pārsvarā valsts iestādes ieguvušas tiešā veidā no pieprasījuma pakalpojumu sniedzējiem.

Dažas dalībvalstis paskaidrojušas, kā tās ir palielinājušas vai plāno palielināt pieprasījuma pakalpojumu sniedzēju informētību par vajadzību reģistrēt 13. pantā paredzēto pienākumu un/vai panākt tam atbilstību²⁰. Francijas regulatīvā iestāde CSA informēja par pārbaudēm uz vietas, kurās tā noskaidro, cik liela daļa vai ievērojama vieta katalogos piešķirta Eiropas darbiem. Beļģija (franču kopiena), kur noteikts vispārējs pienākums attiecībā uz ievērojamu vietu, saistībā ar regulatīvās iestādes veikto uzraudzību sniegusi interesantu un

¹⁵ Igaunija, Latvija, Lietuva un Ungārija.

¹⁶ 2010. gada beigās Nīderlandē deklarēti 23 pakalpojumi, tomēr Plašsaziņas līdzekļu pārvalde vēl nav noteikusi kritērijus, lai nolemtu, vai tie kvalificējami kā audiovizuālo mediju piedāvājuma pakalpojumi – skatīt Darba dokumenta I daļas 2. iedaļu.

¹⁷ Beļģijas franču kopiena, Bulgārija, Čehija, Spānija, Itālija (2010. gadā vēl nebija īstenojusi) un Austrija. Sarakstā nebija iekļautas divas dalībvalstis: Latvija, kuras tiesību aktos noteikts pienākums piedāvāt Eiropas darbus, taču nav precizēts konkrēta procentuālā daļa, un Ungārija, kuras tiesību aktos ir noteikta kvota tikai attiecībā uz Ungārijas darbiem (pa to laiku šis noteikums ir grozīts).

¹⁸ Tikai sabiedriskajiem pieprasījuma pakalpojumiem Austrijā.

¹⁹ Čehijā un Itālijā finanšu ieguldījums ir alternatīva iespēja pienākumam katalogā piedāvāt Eiropas darbu konkrētu daļu.

²⁰ It īpaši Čehija, Latvija, Nīderlande un Zviedrija.

detalizētu informāciju par tādu „veicināšanas gadījumu” proporciju, kuri attiecas uz Eiropas darbiem pieprasījumpakalpojumu jomā²¹.

Komisija uzsver, cik svarīgi ir veikt efektīvu uzraudzību, lai nodrošinātu pareizu 13. panta piemērošanu. Lai gan Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā nav paredzēts pienākums izveidot konkrētas uzraudzības sistēmas, Komisija aicina tās valsts iestādes, kas to vēl nav izdarījušas, ieviest sistēmas, kas ļauj pārbaudīt pieprasījumpakalpojumos sniegtos datus.

1.2. AVMPD 13. panta piemērošana – audiovizuālo mediju pieprasījumpakalpojumi

Pētījuma rezultāti²²

Eiropas darbu proporcija laiknovirzes televīzijas pakalpojumos bija daudz augtāka (96,2 % no kopējā stundu skaita) nekā to Eiropas darbu proporcija, ko piedāvājuši pieprasījumvideo pakalpojumu sniedzēji (tikai 45,1 % no kopējā stundu skaita). Laiknovirzes pakalpojumu katalogi ir cieši saistīti ar televīzijas pakalpojumu sniedzēju pārraidīto saturu. Eiropas darbu daļa raidorganizāciju katalogos (81,1 % stundu) bija ievērojami lielāka nekā neatkarīgo organizāciju un telekomunikāciju operatoru katalogos (attiecīgi – 46,7 % un 31,2 %). Šo darbu daļa ievērojami lielāka bija arī katalogos, kurus piedāvāja sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji (99,1 % stundu), bet mazāka – komerciālo pakalpojumu sniedzēju katalogos (55,8 % stundu). Pakalpojumus, kuros bija vismazākā Eiropas darbu proporcija (10–20 %), pārsvarā piedāvāji jaunie tirgus dalībnieki²³. Eiropas darbu proporcija, rēķinot pēc kvalificētajām stundām²⁴, proti, 64,5 %, bija gandrīz tāda pati, kā norādīts katalogos kopumā (65,1 %).

Valstu ziņojumi

Valstu ziņojumos sniegtie dati nav pilnīgi un pietiekami reprezentatīvi, lai izdarītu ticamus secinājumus par 13. panta piemērošanu.

Neskatoties uz to, ka dažu valstu tiesību aktos nav noteikti konkrēti pienākumi, 14 valstu ziņojumos vairāk vai mazāk ir sniegta informācija par Eiropas darbu veicināšanas kārtību, ko praksē īsteno pieprasījumpakalpojumu sniedzēji. Šajos ziņojumos minēts, ka Eiropas darbu daļa katalogos ir diezgan liela. Vidējie rādītāji bija šādi: 2009. gadā no 40 % (Spānija²⁵) līdz

²¹ Skatīt komentārus par 13. panta piemērošanu Beļģijas franču kopienā – Darba dokumenta I daļas 2. iedaļa.

²² Tehnisku iemeslu dēļ uzraudzība tika veikta 2011. gada pirmajā pusē.

²³ Piemēram, *iTunes (Apple)*, *Lovefilm* (Vācija) un *Blinkbox* (Apvienotā Karaliste).

²⁴ Skatīt 14. zemsvītras piezīmi.

²⁵ Šis skaitlis atbilst unikālajiem pakalpojumiem, par kuriem ziņots 2009. gadā.

88,9 % (Dānija), bet 2010. gadā no 36,4% (Portugāle) līdz 100 % (Austrija²⁶). Tā kā dažu dalībvalstu iesniegto ziņojumu skaits bija neliels un ziņojumos minēto pieprasījuma pakalpojumu skaits ļoti mazs (divi vai trīs), aprēķini par ES vidējiem rādītājiem nebūtu lietderīgi. Ziņojumos norādīto procentuālo daļu salīdzinājums saistībā ar izmantotajiem un piedāvātajiem Eiropas darbiem arī neļauj izdarīt ticamus secinājumus. Piecas dalībvalstis²⁷ arī paziņojušas par finanšu ieguldījumu ES darbu veidošanā, bet sešos valstu ziņojumos²⁸ norādīts, ka ir izmantoti daži instrumenti, ar kuriem var nodrošināt ievērojamu vietu²⁹.

Komisija var vienīgi izteikt atzinību par Eiropas darbu salīdzinoši lielo daļu pieprasījuma pakalpojumu jomā.

2. KOMISIJAS ATZINUMS PAR 16. UN 17. PANTA PIEMĒROŠANU

2.1. Vispārīgas piezīmes

2.1.1. Direktīvas 16. un 17. pants Eiropas audiovizuālo pakalpojumu jomas kontekstā

Laikposmā no 2009. līdz 2010. gadam Eiropas audiovizuālais tirgus ir pastāvīgi paplašinājies. Skaitļi liecina par šādu tendenci: kanālu skaits pieaug aizvien straujāk. Saskaņā ar informāciju, ko sniegusi Eiropas Audiovizuālā observatorija, 2010. gada decembrī ES-27 dalībvalstīs bija 7622 televīzijas kanāli, no kuriem 3126 bija vietējie kanāli, savukārt 2008. gadā bija tikai 6067 kanāli. Tas ir 25,6 % pieaugums, kas ir lielāks par 2006.–2008. gadā reģistrēto.

Tajā pašā laikposmā tika reģistrēta ziņojumos iekļauto kanālu³⁰ kopējā skaita samazināšanās salīdzinājumā ar iepriekšējo laikposmu – saistībā ar Eiropas darbiem³¹ to skaits sarucis no 1679 (2008. gadā) līdz 1313 (2009. gadā) un 1390 (2010. gadā), kas skaidrojams ar izmaiņām metodoloģijā, ļaujot ļoti maziem kanāliem piemērotu atbrīvojumu no ziņošanas pienākuma, kā aprakstīts turpmāk, 2.1.2.1. punktā. Tomēr, saglabājot iepriekšējā ziņojumā izmantoto metodoloģiju, proti, ieskaitot arī tos kanālus, kuri atbrīvoti no ziņošanas pienākuma, skaitļi rāda, ka ziņojumos iekļauto kanālu skaits ir pieaudzis par 21,8%, jo 2008. gadā tie bija

²⁶ Šis skaitlis atbilst unikālajiem laiknovirzes televīzijas pakalpojumiem, par kuriem ziņots 2010. gadā.

²⁷ Beļģijas franču kopiena, Bulgārija, Grieķija, Spānija un Zviedrija.

²⁸ Beļģijas franču kopiena, Bulgārija, Grieķija, Spānija, Rumānija un Zviedrija.

²⁹ Skatīt Darba dokumenta I daļas 2. iedaļu.

³⁰ „Ziņojumos iekļautie kanāli”: kopējais apzināto kanālu skaits, no kura atņemts nefunkcionējošo kanālu skaits un to kanālu skaits, uz kuriem neattiecas ziņošanas pienākums (skatīt 2.1.2.1. punktu) un uz kuriem attiecas izņēmums (to raidījumu rakstura dēļ), vai izslēgto (juridisku izņēmumu dēļ) kanālu skaits – skatīt 1. rādītāju Darba dokumenta II daļas 1. pielikumā.

³¹ Saistībā ar neatkarīgo producentu darbiem ziņojumos iekļauto kanālu skaits palielinājās no 1585 (2007. gadā) līdz 1311 (2009. gadā) un 1387 (2010. gadā).

1679 kanāli, bet 2010. gadā – 2045 kanāli, un tas ir tikai nedaudz mazāks pieauguma temps par tirgū reģistrēto.

2.1.2. Dalībvalstīs izmantotās īstenošanas un uzraudzības metodes

2.1.2.1. Izmaiņas metodoloģijā

Ņemot vērā, ka ir izveidoti tādi kanāli, kuru auditorijas daļa ir neliela (zem 0,3 %), tika pieņemts lēmums dot tiem iespēju pieprasīt individuālu atbrīvojumu no ziņošanas pienākuma saskaņā ar 16. un 17. pantu. Detalizēti nosacījumi šādu atbrīvojumu piešķiršanai ir izklāstīti dokumentā „Pārskatītās pamatnostādnes par AVMPD 16. un 17. panta piemērošanas uzraudzību”, kas tiks pārskatīts pēc to pilnīgas īstenošanas, kas paredzēta 2014. gadā³².

Kopumā salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu ir iesniegts lielāks skaits valstu ziņojumu, kuros sniegti dati par visiem ziņojumos iekļautajiem kanāliem. No visiem 27 iesniegtajiem ziņojumiem 15 bija tādi, kuros sniegti dati par Eiropas darbiem visos kanālos 2009. un 2010. gadā (2007. gadā – 12, bet 2008. gadā – 11 darbi). Savukārt attiecībā uz neatkarīgo producentu darbiem 2009. gadā 14 valstu ziņojumos, bet 2010. gadā – 15 ziņojumos bija sniegti dati par Eiropas darbiem visos kanālos (2007. un 2008. gadā 11 ziņojumos). Komisija šo tendenci vērtē atzinīgi, jo tā liecina, ka valsts regulatīvo iestāžu uzraudzība kļuvusi efektīvāka. Taču to vismaz daļēji var izskaidrot arī ar atbrīvojumu no ziņošanas pienākuma, kas ļoti maziem kanāliem piešķirts ar pamatojumu, ka šādiem kanāliem parasti ir sarežģītāk sniegt statistikas datus.

2.1.2.2. Uzraudzība

Kā norādīts iepriekšējos ziņojumos, Eiropas Savienībā nav vienotas uzraudzības metodoloģijas. Kiprā atbilstīgi tiesību aktiem pārskata periodā kompetentā iestāde varēja uzraudzīt vienīgi analogās televīzijas kanālus³³. Grieķija un Slovēnija ziņoja par sarežģījumiem saistībā ar datu apkopošanu no visiem kanāliem³⁴.

Savukārt trijās dalībvalstīs konstatēta situācijas uzlabošanās. Slovēnijas regulatīvā iestāde uzsāka dažu raidorganizāciju iesniegto datu pārbaudi. Par uzlabojumu uzraudzības jomā jāuzskata arī tas, ka Vācijas ziņojumā iekļauti dati par sabiedriskajiem reģionālajiem kanāliem. Zviedrijā uzraudzības iestādes centieni palielināt raidorganizāciju informētību par 16. un 17. panta pareizas īstenošanas nozīmi, šķiet, bijuši rezultatīvi, jo Eiropas darbu

³² http://ec.europa.eu/avpolicy/docs/reg/tvwf/eu_works/guidelines_2011_en.pdf.

³³ Šī situācija mainījās 2011. gada 1. jūlijā.

³⁴ Skatīt Grieķijas komentārus – Darba dokumenta II daļas 3. iedaļa.

proporcija, kas iepriekšējā periodā nerasniedza vajadzīgo apjomu, 2009. un 2010. gadā pārsniedza 50 % sliekšni.

Tomēr situāciju var uzlabot arī turpmāk. Komisija atkārtoti uzsver, cik svarīga ir uzraudzība, lai nodrošinātu 16. un 17. panta pareizu piemērošanu. Lai gan Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā nav paredzēts pienākums izveidot konkrētas uzraudzības sistēmas, Komisija aicina tās valsts iestādes, kas to vēl nav izdarījušas, ieviest sistēmas, kas ļauj pārbaudīt raidorganizāciju sniegtos datus.

2.2. AVMPD 16. panta piemērošana – lielākā daļa raidlaika Eiropas darbiem

Vidējais raidlaiks, ko ES-27 dalībvalstīs Eiropas darbiem atvēlēja visi ziņojumos iekļautie kanāli, 2009. gadā bija 63,8 %, bet 2010. gadā – 64,3 %³⁵. Skaitļi liecina par **augšupejošu tendenci**, kā norādīts nākamajā tabulā, un **daļēji kompensē 2006.–2007. gadā reģistrēto lejupslīdi**.

2009-2010: pieaugums par 0,5 procentpunktiem

2007-2010: pieaugums par 1,7 procentpunktiem

No 2007. gada līdz 2010. gadam lielāks pieaugums bija jaunajās dalībvalstīs³⁶.

ES-15: samazinājums par 1,7 procentpunktiem (65,8 % 2007. gadā, 64,1 % 2010. gadā)

ES-12: pieaugums par 5,9 procentpunktiem (58,7 % 2007. gadā, 64,6 % 2010. gadā)

Komisija atzinīgi vērtē ES-12 dalībvalstīs reģistrēto progresu, kas tām ļāvis nedaudz pārsniegt ES-15 dalībvalstu līmeni.

Dalībvalstu līmenī Eiropas darbiem atvēlētā vidējā raidlaika daļa pārskata periodā svārstījās no 44 % (Īrija) līdz 83 % (Ungārija) 2009. gadā un no 47,4 % (Slovēnija un Apvienotā Karaliste) līdz 81 % (Ungārija) 2010. gadā. Tajā pašā laikposmā 12 dalībvalstīs tendence bija pozitīva, 12 citās dalībvalstīs – negatīva, bet trijās tā saglabājās nemainīga.

³⁵ ES līmenī sniegtie rādītāji izriet no visu valstu vidējo rādītāju matemātiska aprēķina, pamatojoties uz dalībvalstu paziņotajiem statistikas datiem. Tie nav svērtie rādītāji, jo visi pareizam svērumam vajadzīgie parametri visiem kanāliem nav pieejami.

³⁶ Dalībvalstis, kuras Eiropas Savienībai pievienojās 2004. un 2007. gadā, jeb ES-12 dalībvalstis. Savukārt ES-15 dalībvalstis ir tās, kas Eiropas Savienībai pievienojās agrāk, līdz 1995. gadam.

Tendences, kas attiecas uz katrā dalībvalstī Eiropas darbiem rezervēto raidlaiku laikposmā no 2007. līdz 2010. gadam, ir attēlotas grafikos³⁷.

Noteikums par Eiropas darbu veicināšanu lineāro pakalpojumu jomā kopumā tiek piemērots efektīvi, lai gan raidījumu apriti visā Eiropas Savienībā tas ietekmē pavisam nedaudz, jo nenodrošina tādu Eiropas darbu izplatīšanu, kuri nav vietējas izcelsmes darbi. Tādu Eiropas darbu apjoms, kuri nav vietējas izcelsmes darbi, ir 8,1 % no kopējā kvalificētā raidlaika stundām; no šiem darbiem, kuri tapuši ārpus ES, lielākā daļa ir veidota Amerikas Savienotajās Valstīs³⁸. Daži veiksmīgi izveidoti audiovizuālie darbi, piemēram, „*Borgen*” vai kopražojums „*Borgia*”, ir veidoti ārpus vienas valsts robežām, taču tie joprojām ir ļoti reti gadījumi. Ir ļoti būtiski, lai Eiropas darbus novērtētu arī citu valstu auditorija. Viens no variantiem, kā tas panākams, ir veidot kopražojumus, kurus atzinīgi novērtē plašāka Eiropas sabiedrība.

Eiropas darbu jomā **ES vidējais atbilstības līmenis** pārskata periodā bija diezgan stabils, tomēr 2007.–2010. gadā reģistrēts ievērojams pieaugums, proti, no 59,6 % līdz 69,6 %, turklāt ES-15 dalībvalstīs tas palielinājies būtiski, proti, par 11,3 procentpunktiem.

Jāatzīmē, ka atbilstības līmenis atspoguļo ne vien kanālu sasniegumus saistībā ar Eiropas darbu proporciju, bet arī paziņoto/nepaziņoto datu apjomu. Augstāku atbilstības līmeni ir sekmējusi pārskata periodā konstatētā situācijas uzlabošanās saistībā ar datu paziņošanu (skatīt 2.1.2.1. sadaļu).

Visa pārskata perioda laikā trīs dalībvalstis³⁹ saskārās ar grūtībām, kas bija saistītas ar centieniem nodrošināt vajadzīgo Eiropas darbu proporciju. Tajā pašā laikā divas dalībvalstis, kurām iepriekšējā periodā reģistrētie vidējie rādītāji nepārsniedza 50 %, 2010. gadā izdevās sasniegt vajadzīgo Eiropas darbu proporciju⁴⁰. Komisija mudina attiecīgās dalībvalstis atbalstīt to jurisdikcijā esošo kanālu centienus nākamajos gados sava veikuma rādītājus uzlabot vai saglabāt nemainīgus.

2.3. AVMPD 17. panta piemērošana – neatkarīgo producentu veidotie Eiropas darbi (neatkarīgie ražojumi) un jaunie darbi

ES vidējā proporcija, ko **neatkarīgo producentu darbiem** atvēlēja visi ziņojumos iekļautie televīzijas kanāli visās dalībvalstīs, 2009. gadā bija 34,1 % un 2010. gadā — 33,8 %, kas pārskata periodā ir neliels samazinājums.

³⁷ Skatīt Darba dokumenta II daļas 2. iedaļu.

³⁸ Pētījums, skatīt 2. zemspītras piezīmi.

³⁹ Īrija, Slovēnija un Apvienotā Karaliste.

⁴⁰ Kipra un Zviedrija.

2009-2010: samazinājums par 0,3 procentpunktiem (34,1 % 2009. gadā, 33,8 % 2010. gadā)

2007-2010: samazinājums par 1,5 procentpunktiem (35,3 % 2007. gadā, 33,8 % 2010. gadā)

Šī lejupslīdes tendence tika konstatēta jau devītajā ziņojumā⁴¹. Tādēļ dalībvalstis ir aicinātas apsvērt, kādā veidā būtu iespējams mainīt šo tendenci.

Dalībvalstu līmenī vidējā raidlaika daļa, kas atvēlēta neatkarīgo producentu darbiem, svārstījās no 14,5% (Slovēnija) līdz 59,7% (Beļģija) 2009. gadā un no 14,8% (Itālija) līdz 61,7% (Beļģija) 2010. gadā. Tāpat kā iepriekšējā periodā, visās dalībvalstīs neatkarīgo producentu darbu proporcija sasniedza 10%. No kopējā kvalificētā raidlaika, kas bija rezervēts neatkarīgo producentu darbiem, vairāk nekā 25% 2009. gadā izdevās sasniegt 21 dalībvalstij, bet 2010. gadā – 19 dalībvalstīm.

ES-12 dalībvalstīm gandrīz izdevās panākt ES-15 dalībvalstis:

ES-15: samazinājums par 4 procentpunktiem (38,5 % 2007. gadā, 34,5 % 2010. gadā)

ES-12: pieaugums par 1,7 procentpunktiem (31,2 % 2007. gadā, 32,9 % 2010. gadā)

Lai gan ES-12 dalībvalstīs reģistrēta straujāka izaugsme nekā ES-15 dalībvalstīs, neatkarīgo producentu darbu proporcija 2010. gadā bija mazāka par to, ko izdevās sasniegt ES-15 dalībvalstīm.

Neatkarīgo producentu darbu jomā **ES vidējais atbilstības līmenis** bija līdzīgs tam, kāds konstatēts Eiropas darbu jomā; pārskata periodā konstatēts mērens pieaugums, bet 2007.–2010. gadā ievērojams pieaugums (11,5 procentpunkti), it īpaši ES-15 dalībvalstīs (15,4 procentpunkti).

Attiecībā uz **Eiropas neatkarīgo producentu jaunajiem darbiem** (jaunie darbi⁴²) ES vidējos rādītājos arī konstatēta lejupslīdes tendence.

⁴¹ Devītais paziņojums par Direktīvas 89/552/EEK, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 97/36/EK un Direktīvu 2007/65/EK, 4. un 5. panta piemērošanu periodā no 2007. līdz 2008. gadam:

http://ec.europa.eu/avpolicy/reg/tvwf/implementation/promotion/index_en.htm

⁴² T.i., darbi, ko pārraida piecu gadu laikā pēc to izveides.

2009-2010: samazinājums par 0,3 procentpunktiem (62,1 % 2009. gadā, 61,8 % 2010. gadā)

2007-2010: samazinājums par 1,2 procentpunktiem (63 % 2007. gadā, 61,8 % 2010. gadā)

Izvērtējot abas atšķirīgās dalībvalstu grupas⁴³, par laikposmu no 2007. līdz 2010. gadam izdarāmi šādi secinājumi:

ES-15: pieaugums par 0,6 procentpunktiem (65,4 % 2007. gadā, 66 % 2010. gadā)

ES-12: samazinājums par 4 procentpunktiem (60 % 2007. gadā, 56 % 2010. gadā)

Lai gan attiecībā uz jaunajiem darbiem kopējie rezultāti ir apmierinoši, Komisija mudina dalībvalstis, it īpaši ES-12 dalībvalstis, pielikt pūles, lai veicinātu neatkarīgo producentu jauno darbu pārraidīšanu savu valstu kanālos.

3. SECINĀJUMS

Šajā pirmajā ziņojumā sniegtie dati nav pietiekami, lai izdarītu secinājumus par to Eiropas darbu veicināšanu, ko piedāvā pieprasījuma pakalpojumu sniedzēji (13. pants). Tā kā dalībvalstīs direktīva transponēta novēloti un pieprasījuma pakalpojumu tirgus attīstība bijusi ļoti nevienmērīga, ir sarežģīti analizēt un salīdzināt datus. Dalībvalstīs arī atšķirīgi transponēts 13. pants. Dažās valstīs tiesību aktos noteikts pienākums izmantot konkrētus Eiropas darbu veicināšanas instrumentus, bet citās valstīs nav precizēts, kādi konkrēti pasākumi būtu jāveic pieprasījuma pakalpojumu sniedzējiem. Saskaņā ar 13. panta 3. punktu Komisija ņems vērā tehnoloģiju attīstību un izvērtēs šos jautājumus saistībā ar internetam pieslēdzamu ierīču izplatību un saplūšanas fenomenu. Drīzumā Komisija uzsāks apspriedes ar dalībvalstīm par atbilstīgajām 13. panta īstenošanas metodēm.

Attiecībā uz direktīvas 16. pantu dalībvalstu sniegtie dati liecina, ka vispārējais veikums pārskata periodā ir uzlabojies. Vidēji nodrošinot 64,3 % lielu Eiropas darbu proporciju 2010. gadā, ir ievērojami pārsniegta 16. pantā minētā proporcija, un tas liecina par šā noteikuma kopumā atbilstīgu piemērošanu visā ES. Tomēr lielākā daļa Eiropas darbu ir vietējas izcelsmes darbi. Dalībvalstis ir aicinātas cieši uzraudzīt sasniegumus visos to jurisdikcijā esošajos kanālos un mudināt tos kanālus, kam tas nav izdevies, panākt vajadzīgo Eiropas darbu proporciju.

⁴³ Skatīt 36. zemsvītras piezīmi.

2010. gadā 17. panta prasības par neatkarīgu producentu darbu pārraidīšanu tika izpildītas bez grūtībām, vidēji nodrošinot 33,8 % augstu rādītāju. Tomēr salīdzinājumā ar 2007. gada līmeni šie rezultāti liecināja par lejupslīdes tendenci gan neatkarīgo producentu darbu, gan jauno darbu jomā. Lai gan attiecībā uz neatkarīgo producentu darbiem ES-12 dalībvalstu veikums bija labāks nekā ES-15, visas dalībvalstis ir aicinātas uzraudzīt 17. panta piemērošanu raidorganizācijās un sekmēt centienus, kas vērsti uz pārraidīto Eiropas neatkarīgo producentu darbu un jauno darbu lielāku proporciju. Ja tiks palielināts šo darbu īpatsvars, būs vieglāk atbalstīt un stiprināt ES neatkarīgo producentu nozari, kā arī sekmēt nodarbinātību šajā nozarē.

Komisija aicina dalībvalstis ņemt vērā to Eiropas darbu zemo aprites līmeni, kuri nav vietējas izcelsmes darbi, un, ja tas ir iespējams, risināt šo jautājumu.

Galveno rādītāju dinamika no 2007. līdz 2010. gadam (ES-27)

